

Vállalati háttérfeltérés eredményeinek összefoglalása

„Gazdálkodó szervezetek munkaerő-keresletének várható alakulása és képzési igényeinek felmérése”

című kérdőív elemzése

A III. fázis eredményeinek értékelése

Készült a TOP-5.1.1-15-BK1-2016-00001 – Együttműködés
a helyben foglalkoztatásért – Bács-Kiskun megyei
foglalkoztatási- és Gazdaságfejlesztési
együttműködési program keretében

Kecskemét, 2019. szeptember 25.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Témavezető: Dr. Perger Éva

Szerzők:

Dr. Perger Éva

Dr. Farkas Jenő Zsolt

Dr. Kovács András Donát

KRTK RKI

2019.

Tartalomjegyzék

1. A KUTATÁS CÉLJA	4
2. A KUTATÁS FOLYAMATA	4
2.1 A mintavételi eljárás ismertetése.....	4
2.2. Az adatgyűjtés és a feldolgozás folyamata	5
3. EREDMÉNYEK	6
1. kérdés: A megkérdezett szervezet, a válaszadó és a lekérdező alapadatai	6
2.a kérdés: Főtevékenysége alapján cégük melyik gazdasági ágazatba sorolható?	9
2.b kérdés: A főtevékenység mellett miből származik még jelentősebb bevétele?	10
3.a kérdés: Mennyi volt 2018. december 31-én az alkalmazásban állók statisztikai állományi létszáma? (fő)	10
3.b; 3.c; 3.d; 3.e kérdés: A statisztikai állományi létszámon belül mennyi a szakmunkások; betanított munkások; technikusok; és diplomások létszáma?	11
4. kérdés: Mely szakmák esetében volt munkaerő felvétel, illetve elbocsátás az elmúlt 12 hónapban?.....	13
5. kérdés: Hogyan fog változni a foglalkoztatottak létszáma a következő 12 hónapban?	15
5.a Mely szakmákban várható elbocsátás a következő 12 hónapban?	15
5.b Mely szakmákban várható munkaerő-felvétel a következő 12 hónapban?.....	15
6. kérdés: Mely szakmák esetében várható munkaerő-felvétel a következő 12 hónapban?	15
7. kérdés: Melyek azok a munkakörök, amelyekben munkaerőhiány érzékelhető?	16
8. kérdés: Az adott munkakörökhöz (említett szakmákhoz) szükséges készségek és kompetenciák	19
9. kérdés: A munkaerő-hiányt saját dolgozóinak képzésével akarja-e megoldani?.....	20
10. kérdés: A munkaerő hiányt a munkaerőpiacról kívánják-e megoldani?	20
11.b kérdés: Ha igen, milyen típusú képzésekben hány főre?	22
12.a Képzési infrastruktúráját hajlandó-e bérbe adni?	23
12.b Képzési kapacitásaival hajlandó lenne-e más vállalatok számára képzést nyújtani?.....	23
13. kérdés: Milyen foglalkoztatási nehézségekbe ütközik? Elbocsátás/felmondás indokai (munkáltató és munkavállaló részéről is).....	24
14. kérdés: Milyen intézkedéseket tesz / tenne a munkaerő biztosítására?	25
15. kérdés: Alkalmaz(na)-e rugalmas foglalkoztatási formát?.....	26
16. kérdés: A munkakör betöltéséhez használt módszerek	27
4. ÖSSZEFOGLALÁS.....	29

1. A KUTATÁS CÉLJA

A kutatást a TOP-5.1.1-15-BK1-2016-00001 „Együttműködés a helyben foglalkoztatásért – Bács-Kiskun megyei foglalkoztatás- és gazdaságfejlesztési együttműködés” c. projekt keretében végeztük el. A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat által elnyert projekt általános célja a helyi foglalkoztatás és gazdaság fejlesztése, mely a partnerek széleskörű összefogását és együttműködését kívánja előmozdítani és megteremteni a munkaerőpiacon. Jelen vizsgálat az e cél előmozdítására készült első és második (2017-es és 2018-as) szakmai felmérés 2019-es megisméltése, melynek célkitűzése az eltelt két évben tapasztalható változások feltárása és összefoglalása. Emellett a három év adatainak összevetése segíti a szakképzési irányok megalapozottabb kijelölését, és a megyei vállalkozások munkaerőpiaci helyzetéről és magatartásáról is pontosabb képet ad.

2. A KUTATÁS FOLYAMATA

2.1 A mintavételi eljárás ismertetése

Mivel a harmadik, 2019-es felmérés célja a korábban már kiválasztott vállalkozások munkaerőpiaci helyzetének és igényeinek a nyomon követése volt, így a kérdőív felvétele a 2017-ben meghatározott minta alapján ugyanazon válaszadók megkeresésével történt meg. A 326 kiválasztott gazdasági szervezet esetén azonban valószínűtlen (tekintve, hogy több mint 100 mikrovállalkozás is volt közöttük), hogy azok mindegyike folyamatos üzleti tevékenységet folytat a vizsgálat 3 éve alatt. 2018-ra 7 db, míg 2019-re 10 db olyan vállalkozást találtak a kérdezőbiztosok, amelyek működésében (annak státuszában) változás állt be. Ezek közül 7 db megszűnt, 2 db szünetelteti a tevékenységét, 1 db pedig végelszámolás alatt van. E vállalkozások közül 9 db az Iparkamara, míg 1 db az Agrárkamara regisztrált tagja volt. Méretük és tevékenységük szerint 7 db mikro- (4 kereskedő és 3 szolgáltató), 2 db kis vállalkozás (egy-egy termelő és kereskedő), valamint 1 közepes méretű (szolgáltató) cég tartozik közéjük, tehát lényegében a legnagyobb mintavételi csoportokból ezek ki vállalkozások. Ez utóbbiak területileg véletlenszerű mintázatot mutatnak; a következő településeken találhatók: Lakitelek, Tiszaalpár, Orgovány, Kiskőrös, Kalocsa, Dunapataj, Kiskunhalas, Tompa, Baja és Szentkirály.

Az eredeti mintavétel során alapvetően arányos rétegzést alkalmaztunk, de miután a sokaság szerkezete (a vállalkozások összetétele) nagyon heterogén és maga a felmérés jól körülhatárolható témakörökre fókuszál, így a minta egyes csoportjait eltérő arányszámok szerint; „nem arányos rétegzéssel” alakítottuk ki. Tehát a kutatási célkitűzések jobb megvalósítása érdekében egy-egy vállalkozói csoportot eleve nem a sokaságnak megfelelő arányban szerepeltetünk a mintában, így a cégek működésében fent ismertetett minimális változások nem befolyásolják annak alapvető kialakítását.

A 2019-es felmérésben lekérdezett vállalkozások darabszámát mintacsoportonként és kamaránként az 1. és a 2. táblázat mutatja be.

1. táblázat: Az agrárgazdasági vállalkozások mintacsoportjai és azok megoszlása (db)
(zárójelben a 2018-as adat)

Vállalkozás kategória	Agrárkamari megkérdezettek megoszlása
termelő jellegű mikro- és kisvállalkozás	54 (55)
kereskedelmi jellegű mikro- és kisvállalkozás	21
szolgáltató jellegű mikro- és kisvállalkozás	17
termelő jellegű középvállalkozás	18
kereskedelmi jellegű középvállalkozás	0
szolgáltató jellegű középvállalkozás	2
termelő jellegű nagyvállalkozás	2
kereskedelmi jellegű nagyvállalkozás	0
szolgáltató jellegű nagyvállalkozás	2
Összes	116 (117)

Forrás:Online kérdőív

2. táblázat: Az ipari vállalkozások mintacsoportjai és azok megoszlása (db)
(zárójelben a 2018-as adat)

Vállalkozás kategória	Iparkamari megkérdezettek megoszlása
termelő jellegű mikrovállalkozás	11
kereskedelmi jellegű mikrovállalkozás	33 (37)
szolgáltató jellegű mikrovállalkozás	69 (72)
termelő jellegű kisvállalkozás	6
kereskedelmi jellegű kisvállalkozás	8 (9)
szolgáltató jellegű kisvállalkozás	16
termelő jellegű középvállalkozás	18
kereskedelmi jellegű középvállalkozás	9
szolgáltató jellegű középvállalkozás	16 (17)
termelő jellegű nagyvállalkozás	6
kereskedelmi jellegű nagyvállalkozás	2
szolgáltató jellegű nagyvállalkozás	6
Összes	200 (209)

Forrás:Online kérdőív

2.2. Az adatgyűjtés és a feldolgozás folyamata

A kérdőív összeállítását a Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara végezte el, mely a három év során az összehasonlíthatóság fenntartása miatt nem módosult. A korábbi évekhez hasonlóan a kérdezőbiztosok munkáját az Iparkamara és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága koordinálta. Az adatgyűjtés is a korábban már kialakított online felületen történt meg (az MTA KRTK az általa üzemeltetett Limesurvey ver. 1.92 szerveren), annyi különbséggel, hogy a biztosok minden vállalkozáshoz egy linket kaptak, amelynek segítségével a 2018-as adatok átírásával aktualizálhatták a válaszokat. Ennek hatékonysági oka volt, hiszen a cégek adminisztratív adatai a legtöbb esetben változatlanok, így gyorsabban lehetett elvégezni az adatok feltöltését.

A 316 db kérdőív feltöltése 2019 augusztus 25-én fejeződött be, mely után a tavaly elvégzett munkára alapozottan egy adattisztítás/generalizálás következett. Ez a kérdőív jellegéből adódó kódolási feladatok elvégzését jelentette.

A kérdőív feldolgozása ezután kérdésenként történt meg a szükséges logikai kapcsolatok és idősoros tendenciák figyelembevételével. A felmérés jellegéből következően elsődlegesen keresztábrák kimutatásokkal elemeztük az összegyűjtött adatokat.

3. EREDMÉNYEK

1. kérdés: A megkérdezett szervezet, a válaszadó és a lekérdező alapadatai.

A survey során **116 Agrárkamarához, valamint 200 Iparkamárához tartozó vállalkozást** kérdeztek le (3. táblázat). A mintavételnél a 2017-ben és 2018-ban alkalmazott települési kivételektől eltekintve újabb területi szempont nem merült fel. Az adatok összesítése azt mutatja, hogy minden járásból, összesen mintegy **66 bács-kiskun megyei településről** történt meg a **316 vállalkozás** lekérdezése. A legtöbb vállalkozás Bajoról és a megye más nagyobb városaiból; Kiskunhalas, Kiskunfélegyháza, Kalocsa, Tiszakécske, került a mintába (1. ábra). Általában véve megállapítható, hogy az adott településen megkérdezettek száma jellemzően a lakosságszámmal korrelál (4. táblázat).

3. táblázat: A lekérdezés alapstrukturáját (a válaszadók megoszlását) képező adatok

Járás	Járás népesség 2017 fő	Települések népessége 2017 fő	Megoszlás %	Agrárkamara db	Iparkamara db	Összesen db	Összesen %
Bácsalmási járás	18527	13792	4,23	4	3	7	2,22
Bajai járás	63831	54274	16,64	7	43	50	15,82
Jánoshalmi járás	16090	16090	4,93	11	2	13	4,11
Kalocsai járás	47850	39318	12,06	28	23	51	16,14
Kecskeméti járás	37832 (155650)	27418	8,41		20	20	6,33
Kiskőrösi járás	53363	45246	13,87	16	27	43	13,61
Kiskunfélegyházi járás	36237	35349	10,84	14	14	28	8,86
Kiskunhalasi járás	42269	35904	11,01	8	29	37	11,71
Kiskunmajsai járás	18365	17303	5,31	5	9	14	4,43
Kunszentmiklósi járás	29162	18138	5,56	7	12	19	6,01
Tiszakécskei járás	24258	23279	7,14	16	18	34	10,76
Végösszeg	387784 (505602)	326111	100,00	116	200	316	100,00

Forrás: online kérdőív

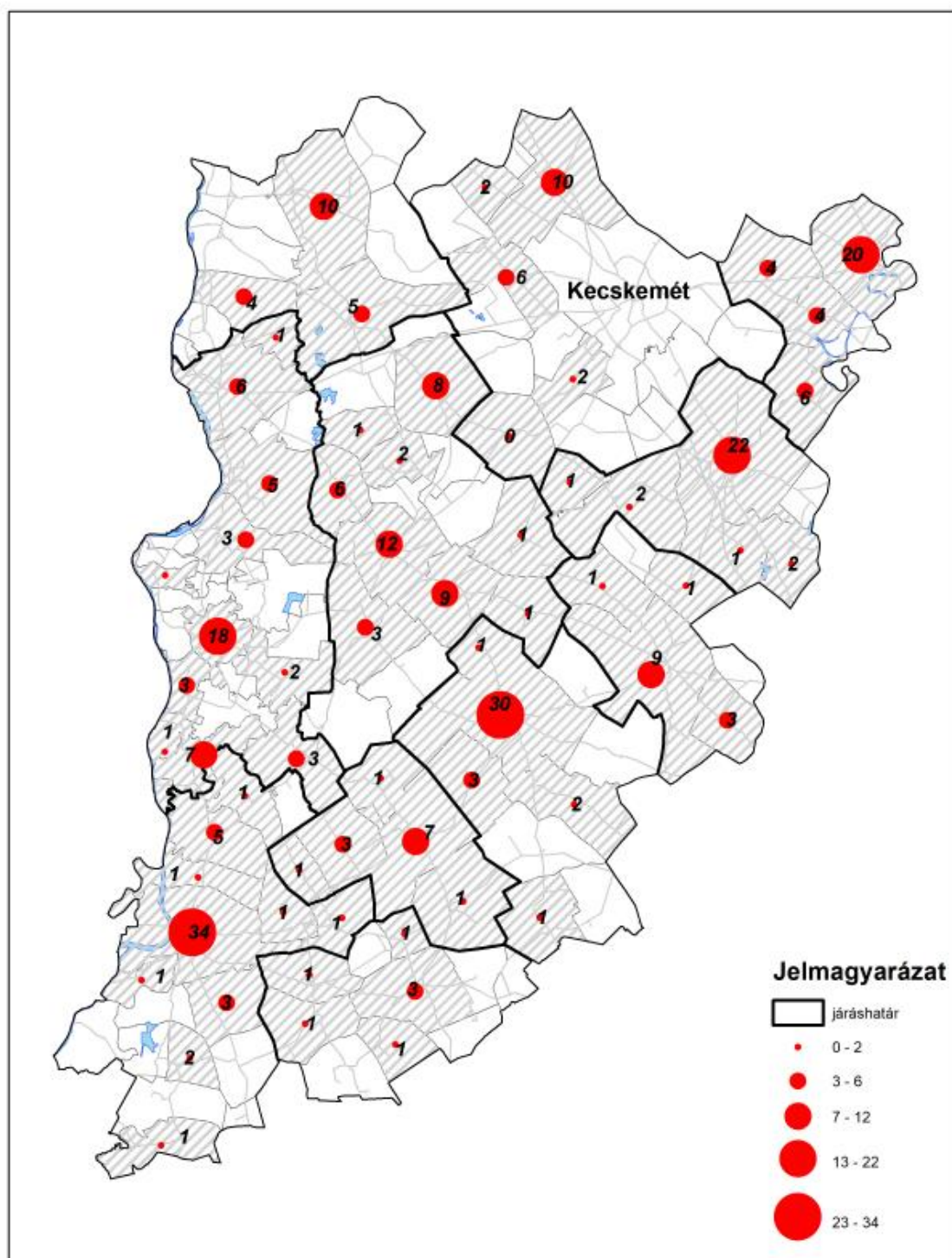
4. táblázat: A megkérdezett vállalkozások települések szerint (zárójelben a 2017-es adatok)

Település	Lakónépesség 2017 fő	Agrárkamara	Iparkamara	Összesen db
Akasztó	3259	3	3	6
Bácsalmás	6453		3	3
Bácsbokod	2459	1		1
Bácsborsód	1087	1		1
Baja	34788	2	32 (33)	34
Balotaszállás	1499		2	2
Bátya	2015	2	1	3
Bócsa	1811		1	1
Borota	1309	3		3
Bugac	2579	2		2
Bugacpusztaháza	249		1	1
Csátalja	1396		2	2
Csávoly	1731	1		1
Csengőd	1968	1	1	2
Csolyospálos	1551	2	1	3
Dunapataj	3012	3	0 (1)	3

Dunaszentbenedek	777		2	2
Dunavecse	3769	2	2	4
Dusnok	2754	6	1	7
Érsekcsanád	2765		1	1
Fajsz	1621	1		1
Felsőszentiván	1759	1		1
Hajós	2844	3		3
Harta	3239	4	1	5
Helvécia	4557		2	2
Hercegszántó	1970		1	1
Homokmégy	1260	1	1	2
Izsák	5567	4	4	8
Jánoshalma	8336	6	1	7
Jászszentlászló	2467	1		1
Kalocsa	15490	5	13 (14)	18
Kecel	8406	1	2	3
Kéleshalom	449	1		1
Kerekegyháza	6509		6	6
Kiskőrös	13833	3	9 (10)	12
Kiskunfélegyháza	29324	10	12	22
Kiskunhalas	27136	8	22 (23)	30
Kiskunmajsa	10968	1	8	9
Kunféhértó	2058		3	3
Kunszentmiklós	8248	1	9	10
Ladánybene	1602		2	2
Lajosmizse	11334		10	10
Lakitelek	4547	1	3 (4)	4
Madaras	2642	1		1
Mélykút	4763		1	1
Nemesnádudvar	1775		1	1
Orgovány	3416		0 (1)	0
Pálmonostora	1798	1	1	2
Petőfiszállás	1399	1		1
Pirtó	916		1	1
Rém	1233	1		1
Solt	6125	2	4	6
Soltszentimre	1284		1	1
Soltvadkert	7342	4	5	9
Sükösd	3455	3	2	5
Szabadszállás	6121	4	1	5
Szank	2317	1		1
Szentkirály	1857	4 (5)		4
Szeremle	1322		1	1
Tataháza	1151	1		1
Tázlár	1776		1	1
Tiszaalpár	4885	2	4 (5)	6
Tizsakécske	11990	9	11	20
Tompa	4295		1 (2)	1
Újsolt	181	1		1
Vaskút	3313		3	3
Összesen:		116	200	316

Forrás: online kérdőív

1.ábra: A megkérdezettek száma településenként

Forrás: online kérdőív

A megkérdezettek járások szerinti megoszlása alapvetően tükrözi a népesség arányokat. A Bácsalmási járás ebből szempontból alulreprezentáltak tekinthető. A felmérésben a Kecskeméti járás nem az összes településével szerepel, így a 3. táblázatban a Kecskeméti járásra vonatkozó népességi adatok nem tartalmazzák Kecskemét, Fülöpháza, Kunszállás, Jakabszállás és Városföld lakosságát (zárójelben vannak feltüntetve a teljes területre vonatkozó járási és megyei összesen adatok).

2.a kérdés: Főtevékenysége alapján cégük melyik gazdasági ágazatba sorolható?

A korábbi évekhez hasonlóan, a főtevékenységek tekintetében mind az Agrárkamara, mind az Iparkamara oldaláról, továbbra is egy-egy gazdasági tevékenységet lehet meghatározóként kiemelni. Az agrár ágazatban a leggyakrabban választott főtevékenység a „Növénytermesztés, állattenyésztés, vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatások”, (52 eset) míg a másik szektorban a „Kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár)” (43 eset). **Lényegi változások tehát az elmúlt években nem történtek a gazdasági tevékenységek diverzifikáltságát tekintve.**

5. táblázat: A gazdasági tevékenységek megoszlása a mintában

Gazdasági tevékenység	Ipark.	Agrárk.	Össz.
01 – Növénytermesztés állattenyésztés vadgazdálkodás és kapcsolódó szolgáltatás		52	52
02 – Erdőgazdálkodás		2	2
03 – Halászat, halgazdálkodás		1	1
10 – Élelmiszergyártás	1	22	23
11 – Italgyártás		5	5
13 – Textília gyártása	2		2
14 – Ruházati termék gyártása	3		3
15 – Bőr, bőrtermék, lábbeli gyártása	4		4
16 – Fafeldolgozás (kivéve: bútort), fonottáru gyártása	4		4
17 – Papír, papírtérkép gyártása	3		3
18 – Nyomdai és egyéb sokszorosítási tevékenység	1	1	2
20 – Vegyi anyag, termék gyártása	1		1
21 – Gyógyszergyártás	1		1
22 – Gumi-, műanyag termék gyártása	7	1	8
23 – Nemfém ásványi termék gyártása	1		1
25 – Fémmfeldolgozási termék gyártása	6		6
26 – Számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása	1		1
27 – Villamos berendezés gyártása	2		2
28 – Gép, gépi berendezés gyártása	1		1
29 – Közúti jármű gyártása	1		1
30 – Egyéb jármű gyártása	1		1
31 – Bútorgyártás	2		2
32 – Egyéb feldolgozóipari tevékenység	1		1
33 – Ipari gép, berendezés, eszköz javítása	1		1
36 – Víztermelés, -kezelés, -ellátás	2		2
38 – Hulladékgazdálkodás	1	1	2
39 – Szennyvezetésmentesítés, egyéb hulladékkezelés	1		1
41 – Épületek építése	12	1	13
42 – Egyéb építmény építése	4		4
43 – Speciális szaképítés	13		13
45 – Gépjármű, motorkerékpár kereskedelme, javítása	15		15
46 – Nagykereskedelem (kivéve: jármű, motorkerékpár)	4	13	17
47 – Kiskereskedelem (kivéve: gépjármű, motorkerékpár)	43	6	49
49 – Szárazföldi, csővezetékes szállítás	9		9
52 – Raktározás, szállítást kiegészítő tevékenység	1		1
55 – Szálláshely-szolgáltatás		1	1
56 – Vendéglátás	16	2	18
61 – Távközlés	1		1
64 – Pénzügyi közvetítés (kivéve: biztosítási, nyugdíjpenztári tevékenység)	1		1
68 – Ingatlanügyletek	1		1
69 – Jogi, számviteli, adószakértői tevékenység	8	1	9
74 – Egyéb szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	1	1	2
82 – Adminisztratív, kiegészítő egyéb üzleti szolgáltatás	2		2
85 – Oktatás	2		2
86 – Humán-egészségügyi ellátás	6		6
96 – Egyéb személyi szolgáltatás	5		5
Egyéb	8	5	13

Nem válaszolt		1	
Összesen	200	116	316

Forrás: online kérdőív

2.b kérdés: A főtevékenység mellett miből származik még jelentősebb bevétele?

A 316 válaszadóból 87 rendelkezik legalább egy melléktevékenységgel, melyből jelentős jövedelme származik (6. táblázat). Ez a 2017-es adatokhoz képest csekély mértékű növekedést, míg a 2018-as adatokhoz képest némi csökkenést jelent, hiszen akkor 91 cégnek volt még plusz 1 tevékenysége. Az egynél több gazdasági „profittal” működő vállalkozások számában nincs érdemi változás. A méretkategóriák szerint azt láthatjuk, hogy a főtevékenységük melletti további gazdasági tevékenységeket továbbra is a kisebb vállalkozások végézik, míg a nagyobbak elsősorban a főtevékenységükre koncentrálnak.

6. táblázat: A vállalkozások tevékenységének diverzifikációja (db)
(zárójelben a 2018-as majd a 2017-es adatok, amennyiben volt változás)

Tevékenységek száma	+1	+2	+3	+4
Mikro kereskedő	12	1		
Mikro szolgáltató	19 (20; 17)			
Mikro termelő	1 (3; 3)			
Kis kereskedő	8 (8; 9)	2	1	1
Kis szolgáltató	8 (7; 5)	4		
Kis termelő	11 (11; 10)	3 (3; 2)		
Közép kereskedő	1			
Közép szolgáltató	9	4	4	
Közép termelő	11 (10; 10)	3	1	
Nagyvállalat kereskedő	0 (3; 0)			
Nagyvállalat szolgáltató	5	1		
Nagyvállalat termelő	2			
Összesen:	87 (91; 83)	18 (18; 17)	6	1

Forrás: online kérdőív

3.a kérdés: Mennyi volt 2018. december 31-én az alkalmazásban állók statisztikai állományi létszáma? (fő)

A vizsgálatba vont vállalkozások által foglalkoztatottak statisztikai állományi létszáma (2018 dec. 31-én) 12653, ami 406 fővel több, mint a 2017 végén rögzített állapot (12247 fő) és 668 fővel több, mint a 2016 dec 31-i adat (11985 fő). **A vizsgált cégek statisztikai állományi létszáma közel 5,5%-al nőtt két év alatt.**

Az agrárkamarához tartozó cégek munkavállalóinak létszáma 4681,5 fő. Elsősorban a középvállalati termelő szegmensnek köszönhetően **az agrár munkavállalók száma 312 fővel gyarapodott** a 2017-ben kimutatott 4369,5 főhöz képest. **Az iparkamarához tartozó cégek dolgozóinak létszáma** pedig 7971.8 fő, ez a 2017-es felméréshez képest **355 fővel több**. Itt a **nagyvállalati szolgáltató szektorban történt a legnagyobb arányú bővülés; 334 fővel**. A megkérdezett cégek által foglalkoztatottak létszámnövekedése a munkaerőpiaci kereslet fokozódására és vélhetően a bővülő megyei gazdaságra is utal.

7. táblázat: A munkavállalók száma (fő) a vizsgált minta-csoportokban
(zárójelben a 2018-as majd a 2017-es vizsgálat adatai)

Vizsgált csoportok	Agrár munkavállalók	Ipari munkavállalók	Összesen
Mikrovállalat termelő	7	30	37
Mikrovállalat kereskedő	4	105,5	109,5
Mikrovállalat szolgáltató	40	270	310
Kisvállalat termelő	809	122	931
Kisvállalat kereskedő	280,5	181	461,5
Kisvállalat szolgáltató	89	330	419
Középvállalat termelő	1766 (1703; 1556)	2069	3835
Középvállalat kereskedő	0	650	650
Középvállalat szolgáltató	143	1122,3	1265,3
Nagyvállalat termelő	1011	1054	2065
Nagyvállalat kereskedő	0	735	735
Nagyvállalat szolgáltató	532	1303 (1115; 969)	1835
Végösszeg:	4681,5	7971,8	12653,3

Forrás: online kérdőív

3.b; 3.c; 3.d; 3.e kérdés: A statisztikai állományi létszámon belül mennyi a szakmunkások; betanított munkások; technikusok; és diplomások létszáma?

A 10 legnépesebb szakma alapvető struktúrájában és az említések alapján megjeleníthető sorrendiségében nem változott. A sorrendben és a foglalkoztatottak számában feltűnőbb változások nem történtek az elmúlt években. A szakmák közül a legmagasabb előfordulási aránya még mindig a bolti eladónak van; 621,5 fővel. Az ipari szegmensben a bolti eladók aránya 2018-ban a korábbi évhez képest 22 fővel megemelkedett, 2019-ben ugyanakkor még a 2017-es adat alá esett. Ez azonban a nagyobb népességű szakmákon belül még normális változásnak tekinthető (9. táblázat). Az Iparkamarához tartozó cégeknél az első 10 leggyakrabban említett szakma közül eltűnt a kőműves és a 10. helyre a gépészmérnök szakma került.

8. táblázat: A megkérdezett mezőgazdasági vállalkozások által megjelölt 10 leggyakrabban előforduló szakma (2019-es sorrend alapján)

Megnevezett szakma	Foglalkoztatottak száma 2019 (fő)	2018 (fő)	2017 (fő)
állatgondozó	294	289	274
betanított baromfifeldolgozó	226	228	214
gumiipari betanított munkás	201	180	170
segédmunkás	198	192	192
bolti eladó	179	178	172
kézi csomagoló	165	156	155
pék	153	142	147
földmunka-, rakodó- és szállítógép	144	178	144
mezőgazdasági munkás	118	112	107
állattartó szakmunkás	116	111	113

Forrás: online kérdőív

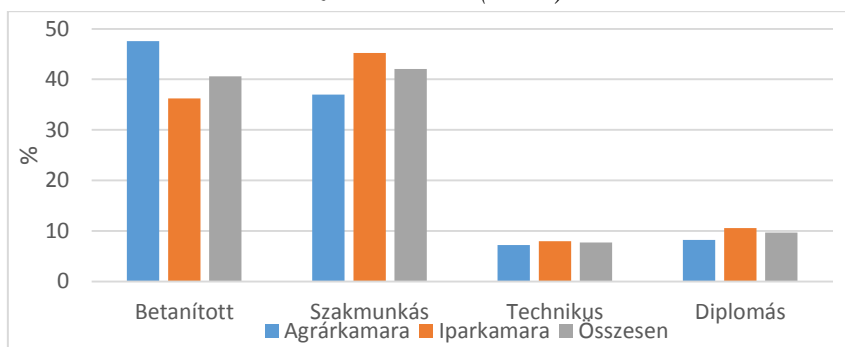
9. táblázat: A megkérdezett ipari vállalkozások által megjelölt 10 leggyakrabban előforduló szakma (2019-es sorrend alapján)

Megnevezett szakma	Foglalkoztatottak száma 2019 (fő)	2018 (fő)	2017 (fő)
bolti eladó	442,5	490,5	468,5
tehergépkocsi vezető	324	326	322
betanított munkás	317	237	242
cipőgyártógép kezelője	282	275	275
gépkezelő	248	200	167
mezőgazdasági gépész	184	186	210
útépítő	171	172	153
lakatos	153	171	223
hegesztő	150	185	216
gépészmérnök	145		

Forrás: online kérdőív

A különböző végzettséggel rendelkező munkavállalók aránya az agrár és ipari szektorokban összességében minimális arányokkal változott. A betanított munkások aránya a tavalyi 37%-ról alig 40% fölé nőtt, ugyanakkor néhány százalékkal a szakmunkásoké 45% alá esett. A technikusok és a diplomások aránya nagyjából változatlan a teljes mintán belül (2. ábra).

2. ábra: A különböző végzettséggel rendelkező munkavállalók aránya az agrár és ipari szektorokban (2019)

Forrás: online kérdőív

10. táblázat: A különböző végzettséggel rendelkező munkavállalók száma a vállalkozói csoportokban

Vállalkozói csoportok	Betanított	Szakmunkás	Technikus	Diplomás	Összes
Mikrovállalat termelő	12	19	9	2	42
Mikrovállalat kereskedő	11	76,5	6	12	105,5
Mikrovállalat szolgáltató	92	149	24	35	300
Kisvállalat termelő	288	404	80	93	865
Kisvállalat kereskedő	127	231	19	35	412
Kisvállalat szolgáltató	119	236	22	24	401
Középvállalat termelő	1935	1289	207	276	3707
Középvállalat kereskedő	86	429	16	21	552
Középvállalat szolgáltató	328	620	88	103	1139
Nagyvállalat termelő	943	421	64	109	1537
Nagyvállalat kereskedő	4	267	94	125	490
Nagyvállalat szolgáltató	405	365	195	200	1165
Összesen:	4350	4506,5	824	1035	10715,5

Forrás: online kérdőív

4. kérdés: Mely szakmák esetében volt munkaerő felvétel, illetve elbocsátás az elmúlt 12 hónapban?

A kérdezettek összesen 1192.5 munkaerő felvételt jeleztek, ami egy határozott visszaesést mutat. Ez a szám 155 fővel kevesebb, mint 2018-ban és 255-el kevesebb mint 2017-ben, hiszen ebben az évben még 1447.5 főt vettek fel). Ezzel egyidőben 753 főt bocsátottak el, ami szintén kisebb arány, mint a 2018-as adat, amikor 899 fő elbocsátását rögzítették. Az elmúlt évben a felvettek közül 144 főnek volt érettségije (2018-ban 213 főnek), míg az elbocsátottak sorában 67-nek (2018-ban ez 62). **Az agrárszektorban legnagyobb számban felvettek köre a korábbiakhoz nagyon hasonló** (az évek során csupán 1-1 kisebb létszámú szakmában változott a lista.) **Az ipari vonalon azonban ismét történtek változások:** a pincér, értékesítő, szakács és cipőfelsőrész-készítők aránya lecsökkent és a 10-es listára a helyükbe (hasonló nagyságrendben) a műanyagfeldolgozó, a lakatos, a gépkezelő és az ács szakmákra felvettek kerültek.

11. táblázat: Az agrárkamari vállalkozások körében felvettek száma (a 10 leggyakrabban említett szakma tekintetében)

Említett szakmák	Felvettek száma (fő)
mezőgazdasági munkás	98 (85)
hűtőipari munkás	55 (53)
állatgondozó	46 (38)
Egyszerű mezőgazdasági foglalkoztatott	45 (45)
betanított munkás	25 (28)
kézi csomagoló	23 (8)
segédmunkás	20 (20)
pék	10 (17)
betanított baromfifeldolgozó	9
mezőgazdasági segédmunkás	9 (20)

Forrás: online kérdőív

12. táblázat: Az iparkamari vállalkozások körében felvettek száma (a 10 leggyakrabban említett szakma tekintetében)

Említett szakmák	Felvettek száma (fő)
tehergépkocsi vezető	67
bolti eladó	63
hegesztő	50
kőműves	35
betanított munkás	33
műanyagfeldolgozó	29
lakatos	28
gépkezelő	25
ács	24
villanyszerelő	23

Forrás: online kérdőív

13. táblázat: Foglalkozási körök, melyekből legalább 10 főt vettek fel a megkérdezett cégek az elmúlt 12 hónapban (a - jellel jelölt cellák esetében az alkalmazottak száma nem érte el a 10 főt, vagy a besorolási nevezéktan miatt volt értelmezhető)

Említett szakmák	Felvettek száma (fő) 2019	2018 (fő)	2017 (fő)
mezőgazdasági munkás	98	95	88
tehergépkocsi vezető	69	72	58
bolti eladó	68	90	109
betanított munkás	58	33	41
hűtőipari munkás	55	52	50
hegesztő	50	42	35
állatgondozó	46	52	40
egyszerű mezőgazdasági foglalkoztatott	45	45	43
kőműves	35	31	26
segédmunkás	33	19	-
gépkészítő	29	27	-
műanyagfeldolgozó	29	18	-
lakatos	28	26	-
értékesítő	24	21	11
ács	24	10	10
villanyszerelő	23	11	-
kézi csomagoló	23	32	-
műanyaggépek kezelője	20	18	-
mezőgazdasági gépész	19	22	24
autószerelő	18	22	20
cipőkészítő	16	11	15
gépi forgácsoló	15	16	40
szakács	13	17	10
pincér	12	18	16
laboráns	12	-	-
konyhai kisegítő	12	-	-
pék	10	31	24
építésvezető	10	21	-
kereskedelmi képviselő	10	12	-

Forrás: online kérdőív

A korábbi évhez hasonlóan a legnagyobb munkaerő-fluktuáció a bolti eladók körében zajlott, ahol 22 fővel csökkent a felvettek száma a tavalyihoz képest. Ugyanakkor jól láthatóan tovább emelkedett a foglalkoztatottak száma a mezőgazdasági,- és betanított munkások, hegesztők, kőművesek, segédmunkások, műanyagfeldolgozók, ácsok, villanyszerelők esetében. Vizsonylag feltűnő a visszaesés a pékek, építésvezetők soraiban, ugyanakkor az ácsok létszáma több mint megkétszereződött.

A munkaerő-felvételek száma a közepes és a kis méretű, majd harmadikként a nagy termelői-típusú vállalkozásoknál volt a legmagasabb. Az elbocsátások, szintén a közepes, a kis méretű, majd harmadikként a nagy termelői-típusú vállalkozásoknál fordultak elő a legnagyobb számban. Azok a szakmák, amelyekből a legtöbb munkavállalót elbocsátottak jórészt megegyeznek azokkal a foglalkozási körökkel, amelyekbe új munkavállalókat vettek fel, hiszen a legtöbb cég, többnyire az elbocsátottak helyét „töltötte fel”.

5. kérdés: Hogyan fog változni a foglalkoztatottak létszáma a következő 12 hónapban?

5.a: Mely szakmákban várható elbocsátás a következő 12 hónapban?

5.b: Mely szakmákban várható munkaerő-felvétel a következő 12 hónapban?

A tervezett elbocsátások és felvételek arányában és abszolút értékében, valamint szerkezeti összetételében említhető változás nem történt. A válaszadó vállalkozások közel háromnegyedénél továbbra sem várható elbocsátás, nyíltan mindössze 5%-uk tervez elbocsátást. Ugyanakkor viszonylag sokan a „nem tudom” választ jelölték (17%) vagy egyáltalán nem volt válaszuk (6%). Vélhetően ez a két csoport most is bizonytalan, vagy nem akart információt adni e kérdésben. Az iparkamarai és agrárkamarai válaszokban lényegében nincs különbség.

14. táblázat: Következő 12 hónapban tervezett elbocsátások és felvételek aránya

Válaszok	Felvétel (%)			Elbocsátás (%)		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017
Igen	37	40	41	5	6	7
Nem	40	39	38	72	72	73
Nem tudom	17	15	15	17	16	15
Nincs válasz	6	6	6	6	6	5

Forrás: online kérdőív

A kapott adatok alapján továbbra is leszögezhetjük, hogy a munkaerő-felvételre irányuló igény általánosságban igen magas, a kereskedő nagyvállalatok és a közepes méretű termelő cégek munkaerőigénye a legmeghatározóbb. A tervezett munkaerő felvételek területi megoszlása a korábbiakhoz hasonló. Továbbra is Baján, Kiskunhalason, Kiskunfélegyházán vannak azok a cégek, melyek a legtöbb munkaerőigényt jelzik a megyében. A megkérdezettek száma alapvetően az adott települések lakosságszámával van összefüggésben, így a nagyobb városokban (értelemszerűen főként a járásközpontokban) több embert vesznek fel, mint a kisebb településeken.

6. kérdés: Mely szakmák esetében várható munkaerő-felvétel a következő 12 hónapban?

A várható munkaerő-felvétel kapcsán e kérdésre 134 vállalat képviselője jelezte, hogy az érintett cégek, a következő 12 hónap során összesen 776 fő felvételét tervezik (közülük 676 főt érettségi nélkül). Az agrárkamarához tartozó cégek 333, az iparkamarai cégek 443 főt irányoztak elő. **A várható munkaerő-felvételi szándék tehát egyértelműen csökkent a tavalyihoz képest.** A cégek 2018-hoz képest 115 fővel kevesebb felvételt terveznek, amelyet nagy részben az ipari alkalmazottak esetében csökkenő igény okoz (közel 100 fővel). Az érintett cégek a szolgáltatói szegmensben 240, a termelőiben a tavalyinál jóval több 548 (2017-ben 339), míg a kereskedelemben 166 főt terveznek felvenni. **A „legkapósabb” szakma továbbra is a mezőgazdasági- és betanított munkás; 99 – 90 fővel.** Viszonylag magas az érdeklődés a bolti eladók, tehergépkocsi vezetők, mezőgazdasági segédmunkások és műanyagfeldolgozók iránt. A kőműves szakma a számításoknak megfelelően visszaesett, ami az építőipar munkaerőkeresletére is utal. A szakmák mintacsoportonként való különbontásában szignifikáns összefüggések, területi - ágazati konvergenciák nincsenek.

15. táblázat: A leggyakrabban megjelölt szakmák, amelyekben legalább 10 fő felvételét tervezik

Megnevezett szakmák	Tervezett foglalkoztatottak száma 2019	2018	2017
mezőgazdasági munkás	97	96	97
betanított munkás	90	83	77
bolti eladó	44	48	45
műanyagfeldolgozó	27	46	29
tehergépkocsi vezető	37	46	49
kőműves	19	46	23
hegesztő	27	29	29
mezőgazdasági gépész	14	27	19
értékesítő	14	26	-
lakatos	14	25	18
víz-, csatorna- és közmű- rendszerszerelő	11	25	15
villanyszerelő	19	23	17
pék	15	21	15
földmunka-, rakodó- és szállítógép kezelő	14	21	14
mezőgazdasági segédmunkás	30	20	-
kézi csomagoló	20	20	20
autószerelő	17	15	16
gépi forgácsoló	10	13	17
segédmunkás	12	12	-
gépkezelő	-	12	27
cipőkészítő	15	12	10
festő, mázoló, tapétázó	-	11	10
nyomdaipari szaktechnikus	10	10	10
egyszerű fizikai alkalmazott	10	10	10
műanyaggépek kezelője	10	10	10
állatgondozó	10	10	10

Forrás: online kérdőív

7. kérdés: Melyek azok a munkakörök, amelyekben munkaerőhiány érzékelhető?

A leginkább létszámigényes szakmák a mezőgazdasági munkás, bolti eladó, mezőgazdasági segédmunkás. A tehergépkocsi vezetők, kőművesek, villanyszerelők, pékek, víz-, csatornaszerelők, műanyagipari gépkezelők iránti (legalább 10 fős) létszámigény csökkent (minimum 10 fővel). A hegesztők iránt viszont nőtt az kereslet. Ezek tekintetében a listán is némi átrendeződés történt az elmúlt években (16. táblázat).

16. táblázat: Azok a munkakörök, amelyekből legalább 10 fős létszámiigénye van a cégeknek

Szalmák	2019 (fő)	2018 (fő)	2017 (fő)
mezőgazdasági munkás	60	58	51
bolti eladó	54	53	55
mezőgazdasági segédmunkás	50	40	53
tehergépkocsi vezető	35	47	37
kőműves	31	43	47
kézi csomagoló	30	30	30
hűtőipari munkás	30	30	30
mezőgazdasági gépész	29	29	23
hegesztő	28	14	25
villanyszerelő	26	39	40
autószerelő	22	22	22
állatgondozó	21	21	24
betanított munkás	19	25	20
földmunka-, rakodó- és szállító gép kezelő	18	27	17
gépkocsi vezető	16	16	10
pék	16	28	17
segédmunkás	14	13	-
gépi forgácsoló	14	18	21
festő, mázoló, tapétázó	-	16	15
gépkezelő	-	16	16
víz-, csatorna- és közmű- rendszerszerelő	12	27	17
fröccsöntő	12	12	-
állattartó szakmunkás	11	11	11
burkoló	11	18	17
műanyag gépek kezelője	10	15	10
cipőfelsőrész-készítő	10	20	15
műanyagipari gépkezelő	10	30	15
cipőkészítő	10	10	10
lakatos	-	10	16
nyomdaipari szaktechnikus	10	10	10
kereskedő	10	10	-
egyszerű fizikai alkalmazott	10	10	10
húsipari szakmunkás	-	10	30

Forrás: online kérdőív

2017-ban még e kérdés eredményei alapján azt láthattuk, hogy a termelői szegmensek küzdöttek a legnagyobb munkaerő-kapacitás hiánnyal, mára a tendenciák arra mutatnak, hogy ez az arány kiegyenlítődni látszik az ágazatok között.

A 6. és 7. kérdésre adott válaszokat összesítve is meghatározhatjuk az 50 legfontosabb hiányszakmát.

17. táblázat.: Az 50 legfontosabb „hiányszakma”

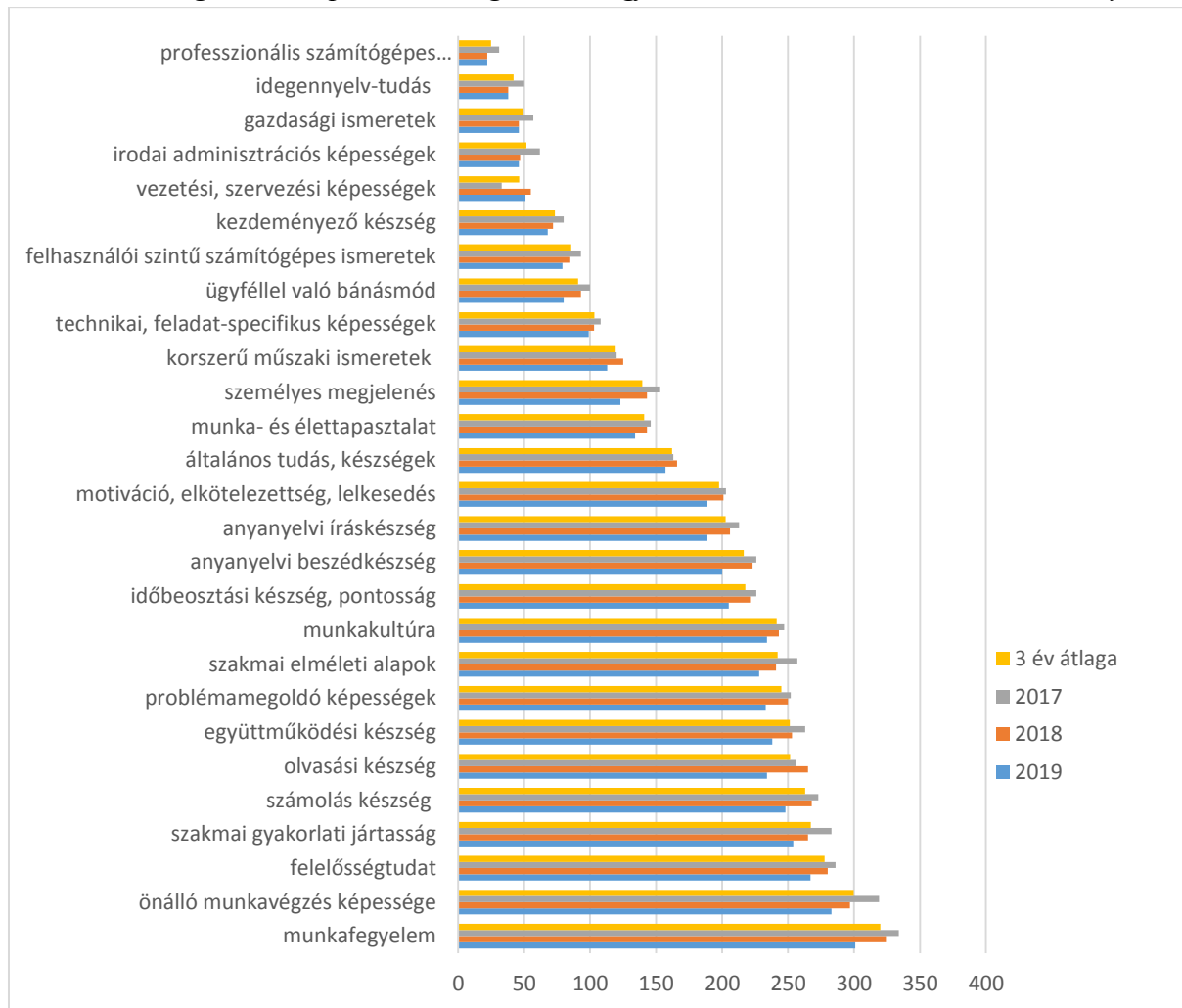
Ssz	Szakma	Felvétel/hiány	2018 (fő)	2017 (fő)
1	mezőgazdasági munkás	157	154	148
2	betanított munkás	109	108	97
3	bolti eladó	98	101	100
4	mezőgazdasági segédmunkás	80	60	56
5	tehergépkocsi vezető	72	93	86
6	hegesztő	55	43	54
7	kőműves	50	66	70
8	kézi csomagoló	50	50	50
9	villanyszerelő	45	62	57
10	mezőgazdasági gépész	43	56	42
11	autószerelő	39	37	38
12	földmunka-, rakodó- és szállítógép kezelő	32	48	31
13	lakatos	32	35	34
14	pék	31	49	32
15	állatgondozó	31	31	34
16	hűtőipari munkás	30	30	30
17	műanyagfeldolgozó	27	47	30
18	értékesítő	27	27	-
19	segédmunkás	26	25	15
20	cipőkészítő	25	22	20
21	gépi forgácsoló	24	31	38
22	víz-, csatorna- és közmű- rendszerszerelő	23	52	32
23	műanyagipari gépkezelő	20	30	15
24	műanyaggépek kezelője	20	25	20
25	egyszerű fizikai alkalmazott	20	20	20
26	nyomdaipari szaktechnikus	20	20	20
27	burkoló	19	27	25
28	gépkocsi vezető	18	20	12
29	szakács	18	11	20
30	fröccsöntő	17	13	-
31	cipőfelsőrész-készítő	15	20	25
32	festő, mázoló, tapétázó	14	27	25
33	konyhai kisegítő	13	16	-
34	épület- és szerkezetlakatos	13	14	19
35	állattartó szakmunkás	13	13	14
36	ipari gépész	12	14	22
37	targoncavezető	11	9	10
38	kereskedő	10	10	-
39	kertészeti segédmunkás	9	12	8
40	ács	-	12	14
41	varró	9	11	19
42	raktáros	-	11	10
43	pincér	9	9	28
44	emelőgépkezelő	9	10	12
45	árufeltöltő	9	9	9
46	húsipari szakmunkás	8	10	30
47	gépkezelő	8	28	43
48	építészmérnök	7	8	-
49	sofőr	-	8	-
50	női szabó	-	7	-

Forrás: online kérdőív

Ez alapján a mezőgazdasági- és betanított munkásra, bolti eladóra és mezőgazdasági segédmunkásra, valamint tehergépkocsi vezetőre (bár ez utóbbiban visszaesés mutatkozik) volna leginkább szükség a megye gazdaságában. Egyes szakmákban figyelemre méltó csökkenés következett be: pl a kőművesek, víz-, csatorna- és közmű- rendszerszerelők, műanyagfeldolgozók, gépkezelők, földmunka-, rakodó- és szállítógép kezelő, villanyszerelők és pékek esetében.

8. kérdés: Az adott munkakörhöz (említett szakmákhoz) szükséges készségek és kompetenciák

3.ábra: Készségek és kompetenciák rangsora, a legfontosbbnak vélt munkavállalói „erények”

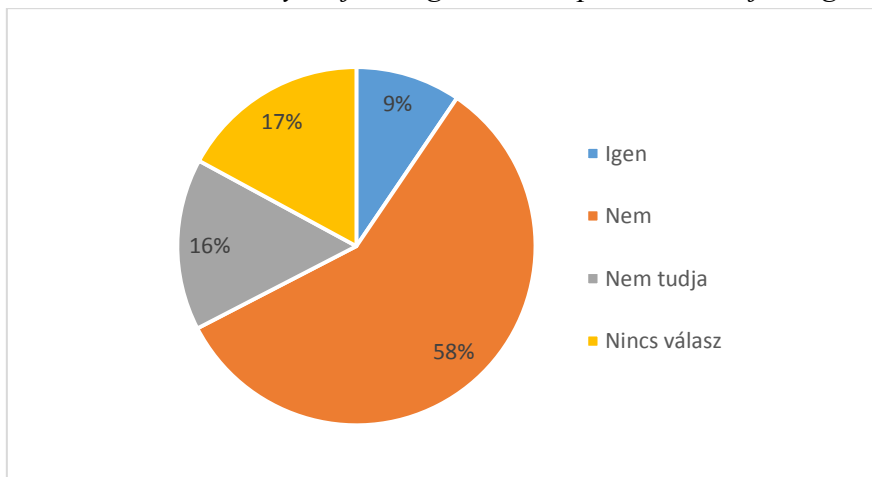
Forrás: online kérdőív

A megjelölt készségek és kompetenciák rangsorában **továbbra is a munkafegyelmet, az önálló munkavégzést, a szakmai gyakorlatot, felelősségtudatot és számolási-olvasási készségeket jelölték be a legtöbben, mint prioritásokat.** Jól látható, hogy a munkaadók a szakmai alapok mellett az olyan alapvető pozitív tulajdonságokat helyezik előtérbe, mint az együttműködési készség, a problémamegoldó képesség, vagy épp a munkakultúra és a pontosság (3. ábra). Habár az elsődlegesnek vélt pozitív tulajdonságok említése néhány százalékkal csökkentek a vizsgált 3 év alatt, a felmérés alapján egyértelmű, hogy a munkavállalói „erények” nagyobb figyelmet érdemelnek. A kompetencia-fejlesztések során (szakmáktól függetlenül) a munkával kapcsolatos szemléletmód, a „munkamorál”, megbízhatóság, vagy épp esetleg a „megjelenés” szintén lényeges eleme lehet a munkához jutásnak és az alkalmazhatóságnak. Mindemellert a gyakorlati és elméleti jártasságok és az alapvető készségek (számolás, olvasás) folyamatos és alapos fejlesztését nem lehet eléggé hangsúlyozni.

9. kérdés: A munkaerő-hiányt saját dolgozóinak képzésével akarja-e megoldani?

Hasonlóan a korábban tapasztaltakhoz, a vállalatok több mint fele (58%) (kamari hovatartozástól függetlenül) nem a saját dolgozói képzésével akarja megoldani a jelentkező munkaerő-hiányt, illetve viszonylag sokan bizonytalanok, vagy érdektelennek tekinthetők e kérdésben (16 – 17 %). Igen válasszal mindössze 9% reagált a feltevésre (4. ábra).

4. ábra: A munkaerő-hiányt saját dolgozóinak képzésével akarja megoldani?

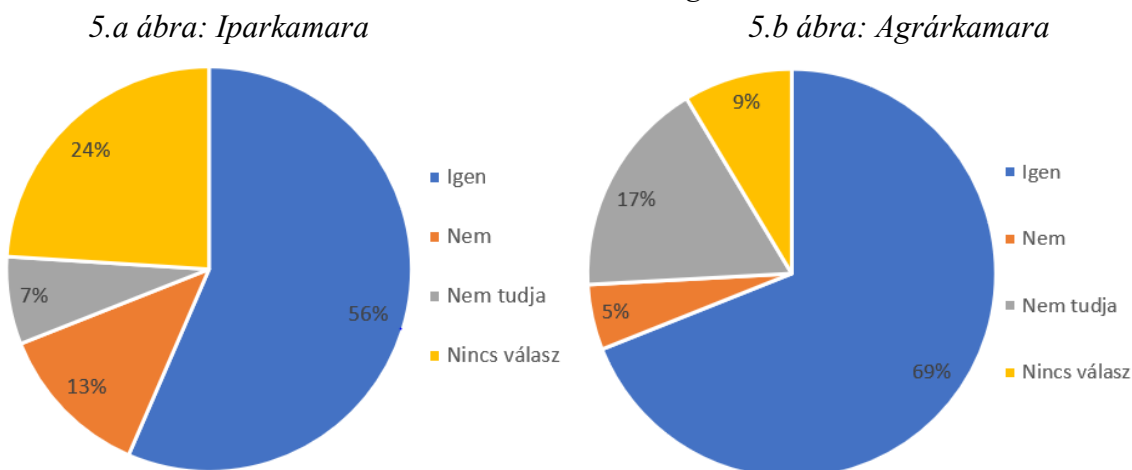
Forrás: online kérdőív

10. kérdés: A munkaerő hiányt a munkaerőpiacról kívánják-e megoldani?

E kérdésben az ipar- és agrárkamarához tartozó cégek válaszai továbbra is eltérnek egymástól. Az iparkamarai kérdezettek 24% (tehát egyre növekvő mértékben 2018-ban 21% 2017-ben 14%), míg az agrárkamari kérdezettek mindössze 9%-a (2018-2017-ben 7%) véli úgy, hogy cégeik a munkaerőpiacról oldják meg a munkaerőhiányt. Jelenleg is kérdéseket vet fel, hogy a vállalkozók részéről miért voltak olyan sokan bizonytalanok; (nem tudják, vagy nem válaszoltak)? (5. a; b. ábra).

A minta átlagától jelentősen eltérő eredményeket kaptunk a legkisebb (mikro) kereskedelmi cégek esetében, ahol közel 40%-ban egyáltalán nem válaszoltak. Ebben a csoportban harmadarányban gondolják, hogy a munkaerőpiacról „toboroznak, viszont a cégek egynegyede másképp kívánja megoldani a munkaerőpótlást. A három év alapján elmondható, hogy a legtöbben a kereskedelmi nagyvállalatok a közepes szolgáltató cégek, valamint a közepes termelő cégek kívánják hasznosítani a piaci kínálatot.

5.ábra: „A munkaerő hiányt a munkaerőpiacról kívánják-e megoldani?” kérdésre adott válaszok százalékos megoszlása.

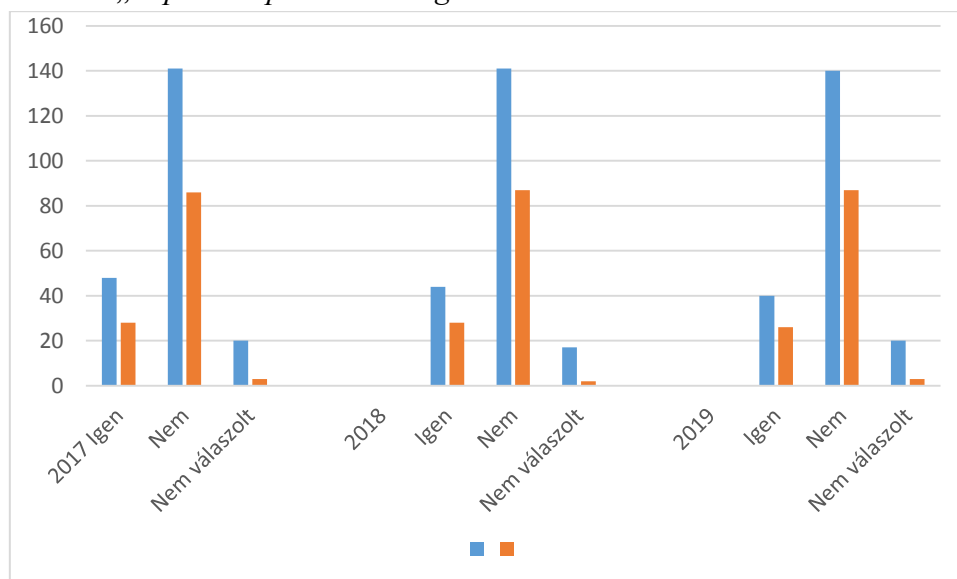

Forrás: online kérdőív

11.a Rendelkezik-e saját képzési kapacitással?

A válaszadó cégek túlnyomó része nem rendelkezik saját képzési kapacitással, ráadásul az ilyen kapacitással rendelkező cégek száma 2017 óta folyamatosan csökken (6. ábra). Az iparkamarához tartozó vállalkozások közül 2017-ben 48, 2018-ban 44, 2019-ben pedig már csak 40, míg az agrárkamarához tartozók közül 2017-ben és 2018-ban 28, 2019-ben pedig csupán 26 képes ilyen jellegű feladatok ellátására.

6.ábra: „Képzési kapacitások megléte a minta vállalkozásainak körében.”

Forrás: online kérdőív

A legtöbb saját képzési kapacitást a mikro és kis méretű szolgáltatók, valamint a közepes és kis méretű termelő cégek jegezték fel (18. táblázat). A válaszadó nagyvállalatok részéről mindhárom évben mindössze két ipari termelő és egy szolgáltató vállalkozás jelezte ilyen kapacitások meglétét.

18. táblázat: A vállalkozói csoportok által jelzett saját képzési kapacitások mennyisége

Vállalkozói csoport	2017 (db)	2018 (db)	2019 (db)
Mikro szolgáltató	20	17	16
Közép termelő	14	14	13
Kis szolgáltató	11	10	10
Kis termelő	10	10	10
Közép szolgáltató	5	5	5
Mikro kereskedő	5	5	4
Mikro termelő	4	3	3
Közép kereskedő	3	3	1
Nagyvállalat termelő	2	2	1
Kis kereskedő	1	2	2
Nagyvállalat szolgáltató	1	1	1

Forrás: online kérdőívek

11.b kérdés: Ha igen, milyen típusú képzésekben hány főre?

A legtöbb képzést a legtöbb ember számára mindhárom évben a munkaköri betanítás területén, illetve a hosszabb szakmai képzés területén lennének képesek lebonyolítani az ilyen lehetőségekkel rendelkező vállalkozások. A különböző típusú képzések kapacitásai a három év folyamán keveset változtak, bár összességében a munkaköri betanítás és a rövid szakmai továbbképzés súlya mérséklődött (19. táblázat). Ennek oka, hogy a vállalható képzések száma és létszáma mind az iparkamarához, mind az agrárkamarához tartozó vállalkozások körében csökkent e két területen, míg a hosszabb szakmai képzésben és az egyéb képzésekben az iparkamarai vállalkozások esetén kis mértékben nőtt, az agrárkamaraiak esetén lényegében változatlan maradt. A hosszabb szakmai képzés létszáma az agrárkamarai cégeknél csak 2018-ban jelzett egy kiugrást, egyetlen közepes vállalkozás nagy létszámú képzése miatt. A hosszabb szakmai képzések mindkét kamarai körben zömében OKJ tanuló szerződéses képzést jelentettek.

A 19. táblázat számaival kapcsolatban fontos megjegyezni, hogy a hosszabb szakmai képzéseken belül az OKJ-s képzések adatai 2017-ben és 2018-ban számszerű hibát mutatnak. Azt feltételezzük, hogy ennek oka a kérdés félreértelmezése, hiszen több esetben előfordult, hogy egy adott vállalkozás a hosszabb távú képzés esetében nem adott meg létszám adatot, ugyanakkor az OKJ-s képzésre pedig igen. Ez azt mutatja, hogy több esetben nem a hosszú szakmai képzés részének tekintették válaszukban az OKJ-s képzési formát.

19. táblázat: A vállalható képzési típusok darabszámban és főben megadva

Képzési típusok	Iparkamara			Agrárkamara			Összesen		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Munkaköri betanítás db	32	25	23	24	24	22	56	49	45
Munkaköri betanítás fő	127	101	96	100	100	88	227	201	184
Rövid szakmai továbbképzés db	16	15	13	5	5	3	21	20	16
Rövid szakmai továbbképzés fő	61	60	55	20	20	5	81	80	60
Hosszabb szakmai képzés db	16	16	20	4	4	3	20	20	23
Hosszabb szakmai képzés fő	103	109	133	20	70	20	123	179	153
<i>Ebből OKJ tanulószereződéses db</i>	19	16	17	4	4	4	23	20	21
<i>Ebből OKJ tanulószereződéses fő</i>	125	117	92	12	12	9	137	129	101
Egyéb képzés db	2	2	3	2	2	2	4	4	5
Egyéb képzés fő	33	43	48	13	13	13	46	56	61
Képzések összesen db	66	60	59	35	35	30	101	95	89
Képzések összesen fő	324	313	332	153	203	126	477	516	458

Forrás: online kérdőívek

12.a Képzési infrastruktúráját hajlandó-e bérbe adni?

A válaszok alapján, a képzési infrastruktúra bérbeadásának hajlandósági mutatója, illetve ezáltal lehetősége igen alacsony. 2017-ben az ipari vállalatok közül mindössze 6, az agrárcégek közül 5 járult hozzá, hogy más cégek is használhassák az általuk kiépített képzési háttérrel, 2019-ben pedig már csupán 5 ipari és 4 agrárvállalkozás. Akik nyitottak e kérdésben, azok saját kapacitásaik felét (ipari cégek), illetve kevesebb mint harmadát (agrár cégek) adnák bérbe másoknak.

12. b Képzési kapacitásaival hajlandó lenne-e más vállalatok számára képzést nyújtani?

A kérdezett cégek közül nagyon kevesen (sőt egyre kevesebben) vállalnák a mások számára nyújtott képzést és az ezzel járó feladatokat. Csupán néhányan feltételezik, hogy az általuk folytatott betanításba, képzésbe más cégek alkalmazottait is bevonnák. A különböző képzési típusokat felsoroló kérdés alapján elsősorban a munkaköri betanítás és a rövidebb idejű szakmai továbbképzés jöhetne szóba (21. táblázat).

20. táblázat: Mások számára nyújtott képzési tevékenység iránti hajlandóság

A képzések időtartama	Iparkamara			Agrárkamara			Összesen		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Igen, munkaköri betanítás (1 – 10 nap)	6	5	4	3	3	3	9	8	7
Igen, rapid szakmai továbbképzés (4 – 6 hét)	3	3	3	1	1	0	4	4	3
Igen, rövid szakmai továbbképzés (1,5 – 3 hó)	3	2	2	0	0	0	3	2	2
Igen, hosszabb szakmai képzés (3 hó – 6 hó)	2	2	2	0	0	0	2	2	2
Igen, hosszú szakmai képzés (0,5-2 év)	2	2	2	0	0	0	2	2	2
Egyéb (gyakorlati képzés)	1	1	1	0	0	0	1	1	1
Összesen:	17	15	14	4	4	3	21	19	17

Forrás: online kérdőívek

13. kérdés: Milyen foglalkoztatási nehézségekbe ütköznek? Elbocsátás/felmondás indokai (munkáltató és munkavállaló részéről is)

A 13-as kérdés arra keresi a választ, hogy a megyében tevékenykedő vállalkozók, mint munkáltatók, valamint a munkavállalók milyen nehézségekbe ütköznek a foglalkoztatás során, illetve azt a célt is szolgálta, hogy pontosabb képet kapjunk a megyei munkaerőpiacon jelen lévő általános és strukturális feszültségekről. Miután nyílt végű kérdéstről van szó a válaszok igencsak szóródnak. 2017-ben 191 rögzített válasz érkezett, ebből 16-an jelezték, hogy nem volt ilyen jellegű problémájuk, vagy „esetük”, 2018-ban és 2019-ben 198-an válaszoltak, és közülük 34-35-en nem szembesültek ilyen típusú nehézséggel. Ez utóbbiak jelentős hányada mikrovállalkozás, mely nem, vagy alig alkalmaz munkaerőt, vagy családtagokkal, régi megbízható munkavállalókkal dolgozik évek óta.

A válaszolók tipikus nehézségei lényegében nem változtak, ami azt jelzi, hogy a változó munkaerőpiaci mutatók a tipikus helyzeteket, problémákat nem igazán érintették, ebből a szempontból nem sokat változott a megyei munkaerőpiac. Néhány cég utalt gazdálkodási problémáira, de a fő nehézségek mindhárom évben a következők voltak:

- Munkaerő- és kompetenciahiány

A legtöbben arra panaszkodnak, hogy nincs megfelelő képzettségű szakember. Ez szinte minden szakmában és minden vállalat típusnál nehézség. Több esetben azt is megemlítik, hogy nincs már az adott szakmában képzés sem, a szakemberek kiöregednek és nehéz a helyükre megfelelően képzett, fiatalokat felvenni. Az alapproblémával összefüggésben viszonylag sokan megjegyzik, hogy nehéz elhivatott és megbízható munkatársat találni. Nehéz munkakörülmények, rossz időbeosztás (pékek, sofőrök, mezőgazdaság, vendéglátóipar), a több műszakos munkarend (pl. fröccsöntők, gépkezelők), kötött munkaidőbeosztás (vegyipar, cipőkészítők) és esetenként a nehéz fizikai megterhelés miatt a kínált munkakörök sokszor nem vonzóak a munkakeresők körében. Egyesek úgy vélik, hogy a foglalkoztatottak elvárásai a hazai viszonyokhoz képest irreálisan magasak. A mezőgazdasági szektorban felmerül, hogy betakarítási munkára nehéz megfelelő munkaerőt találni a közfoglalkoztatás bevezetése óta. Vagyis ez egyfajta foglalkoztatási versenyhátrányt jelent. „Idénymunkát egyre kevesebben vállalnak” – füzi hozzá egy érintett. A mezőgazdaságban jellemző szezonális kétségtelenül nehézségeket jelent a foglalkoztatás megszervezésében. Ráadásul „az idénymunkások foglalkoztatása sok adminisztrációval jár”.

- Munkavállalói felmondás, fluktuáció

Ennek hátterében több válaszadó szerint alapvetően a munkahelyváltások, esetenként a bel- és még gyakrabban külföldi munkalehetőségek (magasabb bérezés, juttatások és jobb körülmények reményében) miatti felmondások állnak. Többször is felmerült az azonnali hatályú felmondás, mint probléma. Megemlítik, hogy a munkavállalók gyakran a multikhoz mennek át, akik szerintük nagyobb stabilitást és kiszámíthatóbb béreket nyújtanak számukra. Többen panaszolták, hogy még a náluk foglalkoztatott tanulók is külföldre mennek a végzés után. Néha földrajzi meghatározottság is van a felmondások mögött (pl. elszívta a Mercedes, erdőszertechnikus határvadásznak ment).

- Munkáltatói felmondás nem megfelelő munkamorál, rossz szemléletmód miatt

Az alapproblémát többen kiegészítették a pontatlanság, megbízhatatlanság, lustaság, érdektelenség, hanyagság jelzőkkel. Egyes válaszadók megjegyzik, hogy a munkához való

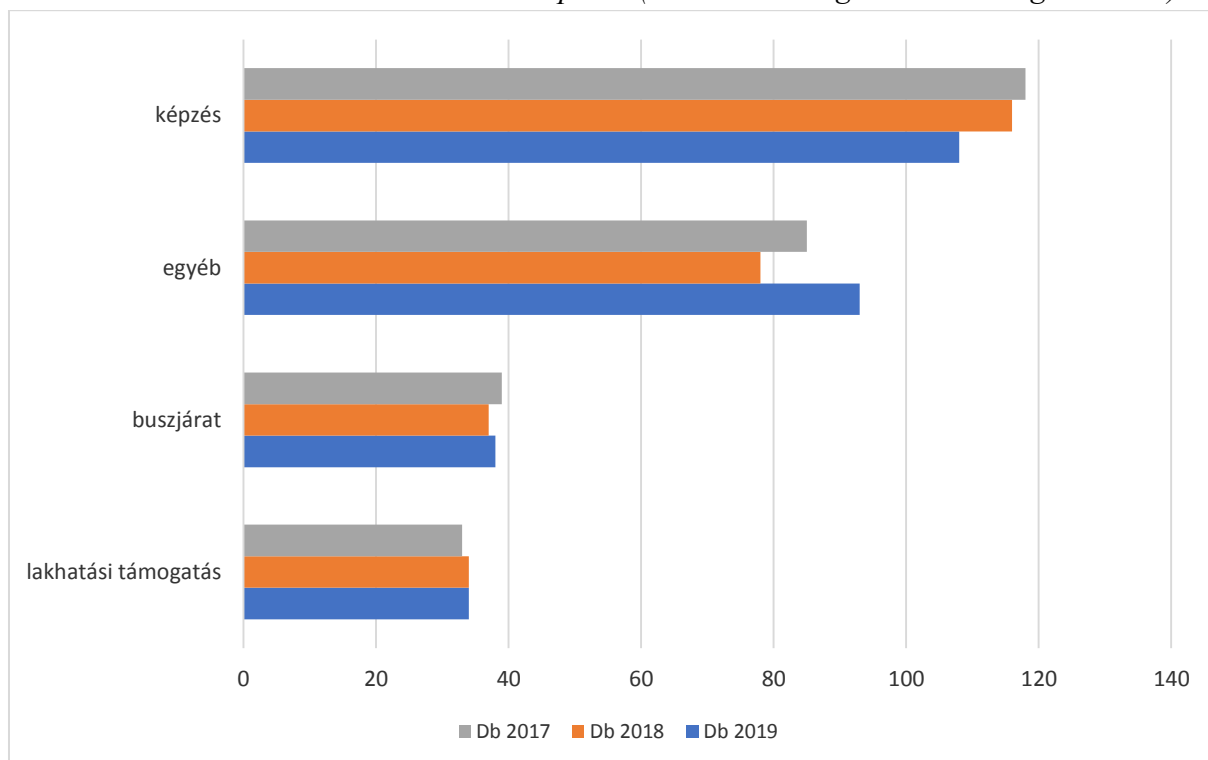
hozzaállás színvonala romlott az elmúlt években, sőt bizonyos helyzetekben előfordul a munkafegyelem megsértése, és az emiatti elbocsájtás. Az is előfordul, hogy „a munkavállalók munkavégzésre alkalmatlan állapotban jelennek meg (pl. ittasan), nem megfelelő gondossággal, körültekintéssel, felelősséggel végzik munkájukat (pl. gépkocsivezetés közben gyorsajtás, baleset okozása), amellyel anyagi kárt okoznak a munkaadónak. Volt néhány olyan válaszdó (ipari, mikro és kis szolgáltató szegmensben) akik már képeztek tanulókat, de a tanulók hozzáállását gyengének látták. A másik oldalról pedig a szakképzés szervezésével, hatékonyságával, eredményességével sem voltak elégedettek, ezért nem vállalnak több képzést.

A válaszdó csoportok és a problémák megjelölése között szignifikáns összefüggést nem lehet kimutatni. A felsorolt nehézségek lényegében ágazatoktól és mérettől függetlenül jelentek meg a rögzített válaszokban. A munkaerő- és kompetenciahiány, a felmondás (külföldi munkavállalás), valamint a munkamorál negatívumai, mint foglalkoztatási nehézségek nagyságrendileg 40 – 30 – 30 %-ban jelennek meg a válaszokban.

14. kérdés: Milyen intézkedéseket tesz / tenne a munkaerő biztosítására?

A munkaerő biztosítására tett, vagy tervezett intézkedések körében a három év alatt érdemi változás nem történt (7.ábra). A kérdezett munkáltatók leginkább a képzést vélik olyan intézkedésnek, amely biztosíthatja az adott cégnél dolgozók megőrzését. 2017-ben és 2018-ban a válaszdók mintegy 36%-a (118, illetve 116 vállalkozás), 2019-ben 34 %-a (108 vállalkozás) jelölte meg ezt az opciót. Mindhárom évben ennél jóval kevesebben, 37-39-en jelölték meg a buszjárat működtetését, illetve 33-34-en a lakhatási támogatást, mint segítő intézkedést, amelyet a munkaerő biztosítása érdekében tesznek, tennének. Ez az első esetben konstansan mintegy 12 %-ot, a másodikban mintegy 10-11%-ot jelent. Egyéb intézkedésekről, vagy azok tervezéséről kissé eklektikusabban érkeztek válaszok. 2017-ben 85, 2018-ban 78, 2019-ben 93 válaszdó írt valamilyen egyéb megoldást a kérdőív e kérdésére. Gyakorlatilag a képzés kategóriához sorolható azonban néhány (5-8) olyan válasz, mely az előre megadott lehetőségek között nem jelölte a képzést, de az egyéb mezőbe valamilyen képzési formát írt (pl. belső képzés, továbbképzés, szakképesítés megszerzéséhez gyakorlati képzés, motivációs képzés, stb.). Az egyéb választ adók közül a legtöbben egyértelműen a béreket és azok emelését, vagy a béren kívüli juttatásokat (étkezési támogatás, cafetéria) tartják a legjobb motivációs eszköznek. (Mindhárom évben a válaszdók mintegy 11-13 %-a, azaz 35-40 vállalkozás említette meg ezeket). Majdnem ugyanannyi vállalkozás (28-31) jelezte, hogy a munkába járást támogatja, vagy támogatná; főképp költségtérítéssel, személyautóval szervezett bejárással, esetleg céges autó biztosításával. Elvértve közvetlen szolgáltatásokkal (étkezés biztosítása, lakhatás biztosítása) is él néhány vállalkozás, vagy egyéb intézkedéseket említ (pl. emberi bánásmód, családias légkör, munkaruha, csapatépítő rendezvény, pihenőidő, nyaraló).

7.ábra: A munkaerő biztosítására tett lépések (kérdőívben megadott lehetőségek szerint)

Forrás: online kérdőívek

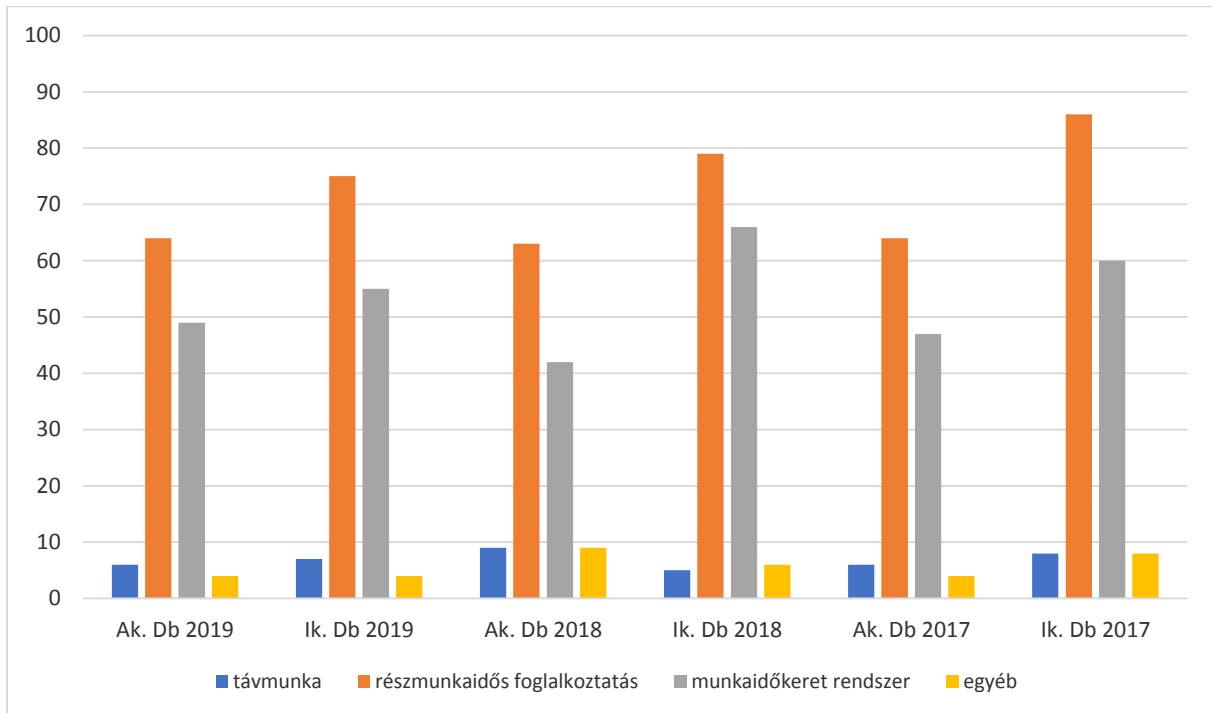
15. kérdés: Alkalmaz(na)-e rugalmas foglalkoztatási formát?

A rugalmas foglalkoztatási formák nem igazán népszerűek a megye vállalkozásai körében és ez a helyzet lényegében tovább romlott az elmúlt három évben (8. ábra). A legjobban elfogadott forma a részmunkaidős foglalkoztatás, melyet 2017-ben még a vállalkozások 46 %-a támogatott. (Iparkamara 41 %, Agrárkamara 55 %). Az eltelt két év alatt azonban folyamatosan csökkent a részmunkaidős foglalkoztatást alkalmazó (alkalmazni szándékozó) cégek száma az Iparkamarához tartozó cégek körében, miközben az Agrárkamarához tartozók esetén nem történt változás. 2019-ben már csak a vállalkozások 44 %-a (Iparkamara 37 %, Agrárkamara 55 %) jelezte, hogy alkalmaz, vagy alkalmazna részmunkaidős munkavállalót. Az eredmények egyébként már 2017-ben is ellentmondásosnak tűntek, hiszen miközben viszonylag e forma elfogadottsága magasnak tűnt, a gyakorlatban mégis kevés volt az ilyen formában meghirdetett álláslehetőségek száma. Talán ez esetben a csökkenő tendencia a valós helyzethez való közeledést jelenti.

Az egyéb rugalmas formák közül még a munkaidőkeret rendszer alkalmazása viszonylag népszerű (a vállalkozások mintegy egyharmada él vele), bár 2019-ben az iparkamarához tartozó vállalkozások körében kis mértékben ez a megoldás is visszaszorult. 2017-ben 60, 2018-ban 66, 2019-ben azonban már csak 55 vállalkozás jelezte, hogy él, vagy élne a munkaidőkeret rendszer lehetőségeivel. Az agrárkamarai vállalkozások esetén viszont éppen 2018 hozott egy kis visszaesést (47-ről 42-re), míg 2019-ben újra 48 vállalkozás alkalmazta.

A távmunka szinte ismeretlen a megyében (2017-18-ban 14, 2019-ben csupán 13 vállalkozás jelezte, hogy alkalmazza, vagy alkalmazná azt), illetve az egyéb formák (rugalmas munkaidő, rehabilitációs foglalkoztatás) is alig jelennek meg.

8. ábra: Rugalmas foglalkoztatási formák elfogadottsága

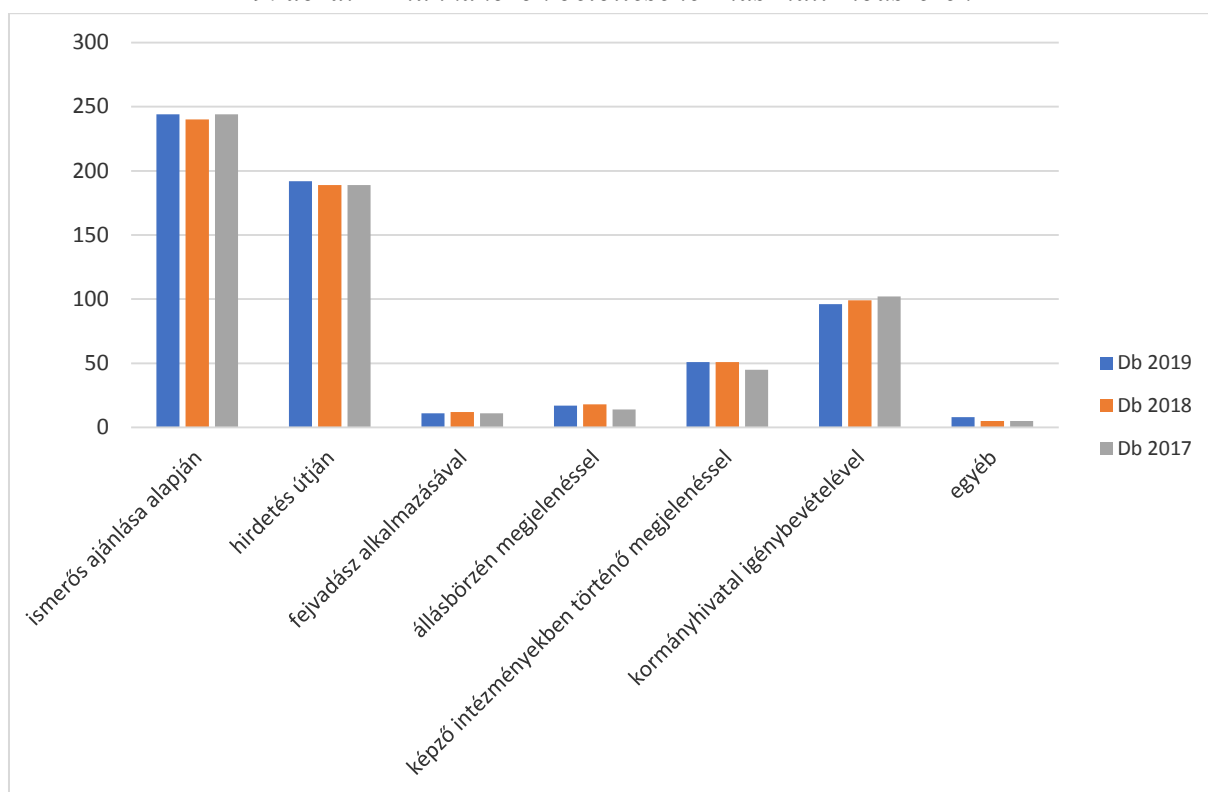

Forrás: online kérdőívek

16. kérdés: A munkakör betöltéséhez használt módszerek

A munkakörök betöltéséhez használt módszerek a felmérés három éve alatt lényegében nem változtak (9. ábra). E téren nem mutatnak eltérő mintázatot a különböző méretű, illetve az iparkamarához, vagy az agrárkamarához tartozó vállalkozások. A cégek több mint háromnegyede munkatársai kiválasztásakor mindhárom évben elsősorban az ismerősök ajánlásait veszi figyelembe. A válaszok szerint tehát a munkáltatók a mai napig jellemzően személyes kapcsolatok alapján töltik be a legtöbb álláshelyet. A második leggyakoribb – kissé növekvő arányban alkalmazott – módszer az álláshirdetés, melyet a vállalkozások mintegy 60 %-a használ. A kormányhivatal is fontos, bár kis mértékben csökkenő szerepet kap mint „munkaerőközvetítő”, a cégek mintegy 30-31 %-a veszi igénybe szolgáltatásait. A képző intézményekben történő megjelenés gyakorlata kis mértékben emelkedett, hiszen 2017-ben még csak 45 vállalkozás jelezte ezt a módszert, 2018-19-ben már 51. Állásbörzéken való megjelenés, illetve fejevadász felkérése csak néhány (10-20 közötti) esetben merül fel, főként a termelő és szállítmányozási nagyvállalatok, illetve elvétve közepes méretű szolgáltatók irányából. Egyéb módszerek között 2019-ben már 8 esetben megjelentek az elektronikus hirdetési felületek (internet, saját honlap, Facebook oldal, helyi média).

9. ábra: A munkakörök betöltéséhez használt módszerek

Forrás: online kérdőívek

4. ÖSSZEFOGLALÁS

A három évre kiterjedő munka eredményei alapján immár jól látható, hogy a vizsgált kérdések vonatkozásában számottevő változás nem következett be, a vállalkozások munkaerőpiaci elvárásai és igényei alapvetően nem módosultak az áttekintett időszak alatt. A változások a legtöbb esetben inkább egyfajta hangsúlyeltolódásként értelmezhetők. A megyei munkaerőpiaci jellemzők éves szinten is mérhető kisebb „kilengései” az általános munkaerő-fluktuációhoz, valamint a vállalkozók által végzett éves feladatok, munkák (növekvő, vagy csökkenő) volumenéhez, illetve a különböző támogatásból megvalósuló projektjek előrehaladásához köthetők.

Az észlelhető változások között szerepel a munkaerő-felvétel és elbocsátás (és azok szándékának) csökkenése. A vállalkozások összesen 1192.5 munkaerő felvételt jeleztek, ami egy határozott visszaesést mutat. Ez a szám 255-el kevesebbet mint 2017-ban. Az elmúlt években 326 fővel csökkent az elbocsátások száma is. 2019-ben már csak 753 főt, míg 2017-ben még 1079 főt küldtek el.

A belső szakmástuktúrák az agráriumban alig, az ipari szegmensben is csak néhány szakma sorrendiségében és az egyes foglalkozások felcserélődésében jelennek meg. A „legnépszerűbb” szakmák nem változtak. Jelenleg a mezőgazdasági munkások, betanított munkások, bolti eladók, tehergépkocsi vezetők, műanyagfeldolgozók és hegesztők iránt mutatkozik a legnagyobb a fogadókészség. Egyes keresettebb szakmák sorában átrendeződések ugyan történtek, (elsősorban az iparban) de ezek hátterében az állhat, hogy egyes beruházások tervezése és kidolgozása hogyan és milyen menetrend szerint zajlik. Vannak szakmák, amelyek esetében az éves szinten ingadozó keresleti igények az átlagnál jobban kiütköznek, gondolunk itt például a kőművesek és a szerelő-szakmák esetére (amelyek száma idén visszaesett).

A hiányszakmák listájában szintén minimális, inkább a sorrendet érintő változásokat sikerült kimutatni. A munkaerő toborzás módszerei és az ehhez kapcsolódó alkalmazási és juttatási rendszer megítélésében sincs jelentős eltérés. A képzési lehetőségek bérbeadása, vagy szolgáltatásként való nyújtása tekintetében is alapvetően ugyanazok a számok jelentek meg az évente megismételt felmérésekben.

Végül az elvárt kompetenciák tekintetében sincs jelentős változás, azonban ez nem is meglepő, hiszen ezek módosulásához jelentősen nagyobb időtávra, és a gazdasági (új iparágak meghonosodása) és technológiai (új technológia, új termelési rendszer bevezetése) környezetben bekövetkezett gyökeres változásokra van szükség.

A viszonylagos állandóság hátterében vannak statikus makrokörülmények, ugyanakkor az adat-felvételezések alatt eltelt időben történetek változások is. Ki kell emelnünk, hogy a felmérés három éve alatt jelentősen változott a megye munkaerőpiaci helyzete. 2017-első negyedében megyei átlagban még 4,2 % volt a munkanélküliségi ráta, 2019 első negyedében ez a mutató már 2,1 %-ra mérséklődött, ami azt jelenti, hogy a megye ebből a szempontból a negyedik legjobb helyzetben lévő megyének számít. Míg a foglalkoztatási ráta országos összehasonlításban alacsonynak számított 2017-ben 58,7 % volt, 2019-re már a 61,7 % fölé emelkedett, és a hatodik legjobb helyzetben lévő megye. Az átlagadatok azonban területileg jelentős különbségeket takarnak és a magas értékek elsősorban Kecskemét és Tiszakécske térségének köszönhetőek. A munkaerőpiac azonban nem csak területi szempontból kiegyensúlyozatlan. A javuló munkanélküliségi adatok a másik oldalról azt jelzik, hogy a megyét egyre inkább általános munkaerőhiány jellemzi. Nem tűnt el azonban az

a probléma sem, hogy strukturális szempontból nem illeszkedik egymáshoz a munkaerőpiaci kínálat és kereslet. A képzett, és az elsődleges munkaerő-piac igényeire felkészített, motivált munkaerő hiánya továbbra is egyre nagyobb gátja a megye gazdasági versenyképességének és teljesítményének fejlődése előtt.